

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město
Tel. 257 042 094, e-mail: arbitr@finarbitr.cz
www.finarbitr.cz

Evidenční číslo: 3598/2013
Registrační číslo (uvádějte vždy v korespondenci): 24/PS/2013

U s n e s e n í

Finanční arbitř příslušný k rozhodování sporů podle § 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 21. 12. 2012 podle § 8 zákona o finančním arbitrovi na návrh ■ (dále také „Navrhovatelka“), proti společnosti Raiffeisen stavební spořitelna a.s., IČ 492 41 257, se sídlem Koněvova 2747/99, 147 00 Praha 3, zapsané v obchodním rejstříku vedeném u Městského soudu v Praze, oddíl B, vložka 2102 (dále také „Společnost“), vedeném podle tohoto zákona s přiměřeným použitím zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve věci výpovědi smlouvy o stavebním spoření, takto:

Řízení se podle § 14 písm. a) zákona o finančním arbitrovi zastavuje, neboť návrh je nepřijatelný podle § 9 písm. a) zákona o finančním arbitrovi, protože spor nenáleží do působnosti finančního arbitra.

O d ů v o d n ě n í :

Návrhem na zahájení řízení se Navrhovatelka domáhala proti Společnosti určení neplatnosti výpovědi smlouvy o stavebním spoření č. ■, kterou Navrhovatelka se Společností uzavřela dne 31. 12. 2001 (dále jen „Smlouva o stavebním spoření“).

Finanční arbitř je vždy povinen zkoumat, zda jsou splněny procesní podmínky řízení. K procesním podmínkám řízení náleží i příslušnost finančního arbitra, kterou finanční arbitř zkoumá kdykoli v průběhu řízení, a to i v případě, že námitka nepřislušnosti není žádným z účastníků řízení vznesena. Nedostatek příslušnosti finančního arbitra je neodstranitelnou překážkou řízení. Pokud finanční arbitř dospěje k závěru, že není příslušný v rozhodování sporu, řízení podle § 14 písm. a) zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 9 písm. a) téhož zákona zastaví.

Finanční arbitř je podle § 1 písm. a) zákona o finančním arbitrovi příslušný k rozhodování sporů mezi:

- a) poskytovateli platebních služeb a uživateli platebních služeb při poskytování platebních služeb,
- b) vydavateli elektronických peněz a držiteli elektronických peněz při vydávání a zpětné výměně elektronických peněz,

- c) věřiteli nebo zprostředkovateli a spotřebiteli při nabízení, poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru,
- d) investičními fondy, investičními společnostmi nebo zahraničními investičními společnostmi a spotřebiteli ze standardních fondů kolektivního investování a speciálních fondů kolektivního investování, které shromažďují peněžní prostředky od veřejnosti,
- pokud je jinak k rozhodnutí tohoto sporu dána pravomoc českého soudu.*

Finanční arbitr nezjistil, že by mezi Společností a Navrhovatelkou došlo k vydání elektronických peněz nebo jejich zpětné výměně. Spor mezi Společností a Navrhovatelkou se netýká úvěru ze stavebního spoření (včetně překlenovacího). Společnost současně není investiční fondem, investiční společností nebo zahraniční investiční společností.

Pro účely tohoto řízení se finanční arbitr omezuje pouze na spory podle § 1 písm. a) zákona o finančním arbitrovi, tj. spory mezi poskytovateli platebních služeb a uživateli platebních služeb při poskytování platebních služeb. Finanční arbitr zkoumal, zda se Společnost nachází v postavení poskytovatele platebních služeb a Navrhovatelka v postavení uživatele platebních služeb a zda se předmět sporu mezi Společností a Navrhovatelkou týká poskytování platebních služeb.

I. Spor mezi poskytovateli platebních služeb a uživateli platebních služeb

Jako poskytovatele platebních služeb a uživatele platebních služeb označuje ustanovení § 74 odst. 1 zákona č. 284/2009 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o platebním styku“), smluvní strany ze smlouvy o platebních službách. Zákon o platebním styku současně pojem poskytovatele platebních služeb a uživatele platebních služeb nedefinuje. Pro postavení určitých osob jako poskytovatele platebních služeb a uživatele platebních služeb je proto rozhodující pouze to, zda tyto osoby mezi sebou uzavřely smlouvu o platebních službách. Pojmovým znakem každé smlouvy o platebních službách je závazek poskytovatele platebních služeb k provádění neurčitých platebních transakcí (příp. k provedení jednorázové platební transakce).

Platební transakcí se podle § 2 písm. a) zákona o platebním styku rozumí vložení peněžních prostředků na platební účet, výběr peněžních prostředků z platebního účtu nebo převod peněžních prostředků. Platebním účtem je podle § 2 písm. b) téhož zákona účet, který slouží k provádění platebních transakcí.

V souladu s Návrhem na uzavření smlouvy o stavebním spoření se vzájemné vztahy smlouvou o stavebním spoření přímo neupravené řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro stavební spoření, pro účely tohoto řízení schválenými Ministerstvem financí dne 20. 9. 2001 pod čj. 353/75 548/2001 (dále jen „Všeobecné obchodní podmínky“). Podle § 2 bodu 2 Všeobecných obchodních podmínek se stavební spořitelna (tj. Společnost) zavázala mj. zřídit a vést vkladový účet Navrhovatelky.

Finanční arbitr nejprve zkoumal, zda vkladový účet, který Společnost pro Navrhovatelku zřídila a vede, je platebním účtem podle § 2 odst. 1 písm. b) zákona o platebním styku, tj. zda se jedná o účet sloužící k provádění platebních transakcí.

Aby účet sloužil k provádění platebních transakcí, musí mít klient možnost nakládat s peněžními prostředky na účtu podle své vůle, zejména může tyto prostředky na účet nejen vkládat, ale také opakovaně vybírat, případně provádět převody peněžních prostředků. Pouhé vkládání peněžních prostředků, byť opakované, nepostačuje k závěru, že se jedná o platební účet, neboť na každý účet

musí být peněžní prostředky z povahy věci nejprve vloženy, ať jednorázově nebo opakovaně. Pokud je hlavním účelem účtu spoření a nikoli provádění platebních transakcí, tj. možnost klienta nakládat s peněžními prostředky na účtu je výrazně omezená, nejedná se o platební účet.

Podle § 2 bodu 1 Všeobecných obchodních podmínek je předmětem Smlouvy o stavebním spoření mj. závazek účastníka ke spoření ve sjednané výši. S peněžními prostředky na vkladovém účtu může Navrhovatelka disponovat pouze v případě, že smluvní vztah založený Smlouvou o stavebním spoření ukončí výpovědí nebo dohodou v souladu s § 11 Všeobecných obchodních podmínek. Výpověď je vázána na uplynutí tříměsíční výpovědní lhůty; dohoda je vázána na podání písemného návrhu nejpozději jeden měsíc před požadovaným ukončením smluvního vztahu a jeho přijetí Společností.

Dispoziční právo Navrhovatelky nakládat s peněžními prostředky na vkladovém účtu je omezeno a vázáno na součinnost Společnosti. Finanční arbitr uzavírá, že vkladový účet, který Společnost pro Navrhovatelku zřídila a vede, proto není platebním účtem podle § 2 odst. 1 písm. b) zákona o platebním styku.

Smlouvou o stavebním spoření se Společnosti nezavázala k provádění platebních transakcí. Podle § 2 bodu 2 Všeobecných obchodních podmínek se stavební spořitelna (tj. Společnost) mj. dále zavázala úročit uspořenou částku Navrhovatelky a zajistit poskytování státní podpory Navrhovatelce, pokud splnila stanovené podmínky.

Podle § 2 bodu 3 Všeobecných obchodních podmínek se účastník stavebního spoření (tj. Navrhovatelka) zavázal mj. spořit ujednanou částku.

Finanční arbitr zkoumáním výpisů z vkladového účtu zjistil, že k provádění platebních transakcí na vkladovém účtu nedocházelo. Kromě odepisování poplatků (za správu úrokového zvýhodnění, za vedení vkladového účtu, za výpis z vkladového účtu) a připisování státní podpory a úroků docházelo ke vkladům peněžních prostředků na pokladně nebo převodem z účtu jiného poskytovatele platebních služeb. Odepisování poplatků a připisování státní podpory a úroků nelze považovat za provádění platebních transakcí, neboť chybí základní prvek platebního styku, a to skutečnost, že třetí osoba zprostředkovává přesun peněžních prostředků od plátce k příjemci. Odepisováním poplatků realizuje Společnost to, na co má v souladu se Smlouvou o stavebním spoření právo, připisováním státní podpory realizuje Společnost to, co Navrhovatelce v souladu se Smlouvou o stavebním spoření dluží.

Vklady na účet stavebního spoření, které Navrhovatelka prováděla ve výši dohodnuté ve Smlouvě o stavebním spoření, nejsou platebními transakcemi, neboť Navrhovatelka tímto realizovala to, k čemu se ve Smlouvě o stavebním spoření zavázala. Vklady, které přesahovaly ujednanou výši, nelze považovat za platební transakce, neboť zákon o platebním styku v § 2 odst. 1 písm. a) považuje za platební transakce pouze vložení peněžních prostředků na platební účet.

Finanční arbitr proto uzavírá, že Smlouva o stavebním spoření není smlouvou o platebních službách podle § 74 odst. 1 zákona o platebním styku, neboť neobsahuje závazek Společnosti k provádění neurčitých platebních transakcí (příp. k provedení jednorázové platební transakce).

Společnost v tomto případě není poskytovatelem platebních služeb a tím institucí podle § 3 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi a Navrhovatelka nemá postavení uživatele platebních služeb podle § 1 písm. a) téhož zákona.

II. Spor při poskytování platebních služeb

Není-li Smlouva o stavebním spoření smlouvou o platebních službách, tj. nezavázala-li se Společnost Navrhovatelce k provedení určité platební transakce nebo k provádění neurčitých platebních transakcí, není spor týkající se ukončení smluvního vztahu založeného takovou smlouvou sporem při poskytování platebních služeb. Spor u ukončení smlouvy by byl sporem při poskytování platebních služeb pouze v případě, že by se jednalo o smlouvu o platebních službách.

Na základě výše uvedených skutečností dospěl finanční arbitr k závěru, že návrh na určení neplatnosti výpovědi Smlouvy o stavebním spoření je nepřijatelný podle § 9 písm. a) zákona o finančním arbitrovi, tj. z důvodu, že spor nenáleží do působnosti finančního arbitra. Finanční arbitr řízení podle § 14 písm. a) zákona o finančním arbitrovi zastaví usnesením, jestliže následně zjistí, že návrh je nepřijatelný podle § 9 téhož zákona.

Právo Navrhovatelky domáhat se svých práv v řízení před obecnými soudy České republiky není tímto rozhodnutím finančního arbitra dotčeno.

Z výše uvedených důvodů rozhodl finanční arbitr tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í o o d v o l á n í :

Proti tomuto usnesení lze podle § 76 odst. 5 ve spojení s § 83 odst. 1 správního řádu podat odvolání k finančnímu arbitrovi do 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí. Odvolání nemá odkladný účinek.

V Praze dne 6. 5. 2013

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr